

Nacionālās kultūras padomes sēde Nr. 45

Sēdes norises laiks un vieta: **2023. gada 13. oktobris, plkst. 14:00 – 15:00**

Sēde notiek klātienē, Kultūras ministrijas (KM) Lielajā zālē, K. Valdemāra ielā 11a un tiešsaistē, platformā *MS Teams*.

Sēdes darbu vada:

Rūta Muktupāvela Latvijas Nacionālās kultūras padomes priekšsēdētāja,
Latvijas Rektoru padomes deleģētā pārstāve.

Sēdē piedalās Nacionālās kultūras padomes (NKP) locekļi:

Juris Dambis	Biedrības „Laiks kultūrai” deleģēts pārstāvis;
Baiba Moļņika (attālināti, <i>MS Teams</i>)	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre,
Māra Lāce	kultūras ministra uzaicināta padomes locekle;
	Vizuālās mākslas padomes pārstāve, deleģētās pārstāves
	Solvitas Kreses vietā;
Maija Pavlova	Laikmetīgās kultūras nevalstisko organizāciju asociācijas
	deleģētā pārstāve;
Inga Brūvere (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Radošo savienību padomes deleģētā pārstāve;
Dace Jurka (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Kultūras darbinieku biedrības deleģētā pārstāve,
Mārtiņš Klišāns	Nacionālās kultūras padomes priekšsēdētājas vietniece;
	Dziesmu un deju svētku padomes pārstāvis, deleģētās
	pārstāves Mārītes Puriņas vietā;
Renāte Punka (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Literatūras un grāmatniecības padomes
Zane Kreicberga (attālināti, <i>MS Teams</i>)	priekšsēdētāja;
Egīls Šēfers	Latvijas Teātra padomes priekšsēdētāja;
	Latvijas Mūzikas padomes priekšsēdētājs;
Gatis Karlsons (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Arhīvu padomes pārstāvis, deleģētās pārstāves Ingūnas
Dzidra Šmita (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Slaidiņas vietā;
Arta Ģiga (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja;
Iveta Derkusova (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Filmu padomes pārstāve, priekšsēdētājas Aijas
Jānis Jenzis (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Bērziņas vietā;
Aija Melle (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Muzeju padomes priekšsēdētāja;
	uzņēmējs, kultūras ministra uzaicināts padomes loceklis;
	Mūžizglītības un kultūras institūta VITAE padomes
	vadītāja, kultūras ministra uzaicināta padomes locekle;

Karine Kalniņa

Latvijas Dizaina padomes priekšsēdētāja.

Dalību sēdē pieteicis un bez balsstiesībām tajā piedalās Dziesmu svētku biedrības valdes priekšsēdētājs **Ints Teterovskis**.

Sēdē piedalās Kultūras ministrijas (KM) pārstāvji:

Agnese Logina

kultūras ministre;

Līna Birzaka-Priekule

kultūras ministres biroja vadītāja;

Signe Grūbe

kultūras ministres padomniece publiskās pārvaldes un attīstības projektu jautājumos;

Kārlis Dagilis

kultūras ministres padomnieks mediju jautājumos;

Dace Vilsone

KM valsts sekretāre;

Uldis Zariņš

(attālināti, *MS Teams*)

KM valsts sekretāres vietnieks kultūrpolitikas jautājumos;

Sēdi protokolē:

Laura Turlaja.

Sēdē nepiedalās: **Ināra Dundure, Jānis Krastiņš, Gatis Didrihsons un Ina Ločmele.**

Tiek konstatēts, ka no 22 (divdesmit diviem) Nacionālās kultūras padomes (turpmāk tekstā – NKP) locekļiem klātesoši klātienē un tiešsaistē ir 18 (astoņpadsmit) NKP locekļi vai NKP locekļu deleģēti pārstāvji. **Mārīte Puriņa** ir deleģējusi savā vietā **Mārtiņu Klišanu** kā Dziesmu un deju svētku padomes pārstāvi; **Ingūna Slaidiņa** ir deleģējusi savā vietā **Gati Karlsonu** kā Arhīvu padomes pārstāvi; **Aija Bērziņa** ir deleģējusi kā Latvijas Filmu padomes pārstāvi **Artu Ģigu**; **Solvita Krese** ir deleģējusi kā Vizuālās mākslas padomes pārstāvi **Māru Lāci**.

Tādējādi saskaņā ar NKP nolikuma III. sadaļas 18. punktā noteikto, ir nodrošināts, ka NKP ir lemttiesīga, jo tās darbā piedalās vairāk nekā puse tās locekļu.

R. Muktupāvela atklāj sēdi un informē, ka NKP sēdes darba kārtībā ir viens jautājums – Kultūras ministrijas informācija par Valdības rīcības plāna projektu (VRP projektu) Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai. Sagatavotā informācija iepriekš nosūtīta NKP locekļiem elektroniski.

NKP vienbalsīgi apstiprina darba kārtību.

A.Logina iepazīstina (prezentācijas formā) ar pieeju kultūras nozares jautājumu iekļaušanā VRP projektā (VRP projekts iepriekš nosūtīts NKP locekļiem elektroniski). Deklarācijas uzdevuma “Atbalstīsim latviskās kultūras, tradīciju un kultūras mantojuma izpēti un saglabāšanu, kā arī

laikmetīgas attīstības nodrošināšanu. Veicināsim Latvijas mākslas jaunradi un starptautisko atpazīstamību.” Īstenošanai izvirzīti 5 pasākumi:

- Nodrošināt kultūras nozarē strādājošajiem konkurētspējīgu atalgojumu un ienākumus,
- Stiprināt Latvijas kultūrtelpu, paplašinot daudzveidīgu un laikmetīgu kultūras pakalpojumu pieejamību,
- Saglabāt un atbildīgi izmantot kultūras mantojumu,
- Stiprināt Latvijas kultūrizglītības sistēmu, mērķtiecīgi veidojot valsts pieprasījumu profesionālās ievirzes kultūrizglītībai un sekmējot bērnu un jauniešu zināšanu papildināšanu mākslas un kultūras jomās, veicinot talantu ataudzi, izcilības, zinātnes un inovāciju attīstību, radošo domāšanu un personības daudzpusīgu attīstību,
- Stiprināt kultūras un radošo nozaru eksportspēju un pienesumu Latvijas tēla veidošanā.

S.Grube iepazīstina (prezentācijas formā) ar kultūras nozares pasākumiem, kurus paredzēts iekļaut citu ministriju valdības deklarācijas uzdevumos:

25.1. Stiprināt mākslu un kultūras universitātes. (sadarbībā ar IZM)

31.1. Stiprināt kultūras jomas profesionālās izglītības prestižu, kvalitāti un pieejamību atbilstoši darba tirgus vajadzībās balstītam valsts pasūtījumam. (sadarbībā ar IZM)

26.1. Sadarboties ar Rīgas valstspilsētu starptautiska un nacionāla mēroga kultūras objektu izveidē un rekonstrukcijā, kā arī pasākumu koordinēšanā. (sadarbībā ar VARAM)

27.1. Nodrošināt kultūras pieejamību reģionos, veidojot kultūras objektus un notikumus kā ekonomisko vidi aktivizējošus pasākumus. (sadarbībā ar VARAM)

11.1. Veicināt kultūras organizāciju vides, kultūras satura un informācijas piekļūstamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. (sadarbībā ar VARAM)

Šobrīd noris šo pasākumu un to plānoto rezultātu saskaņošana ar minētajām ministrijām.

R.Muktupāvela aicina sanāksmes dalībniekus izteikt viedokli par Kultūras ministrijas sagatavoto VRP projektu.

E.Šēfers iepazīstina ar Mūzikas padomes priekšlikumiem: papildināt VRP projektu, paredzot konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanu arī NVO darbiniekiem, kas pilda valsts deleģētas funkcijas; atjaunot oriģinālmūzikas atbalstu Valsts kultūrkapitāla fondā un rūpēties par dažādu kultūras nozaru mākslas rezidenču izveidi un darbības nodrošināšanu Latvijas reģionos.

J.Dambis pauž priekšlikumu iekļaut VRP apņemšanos palielināt valsts atbalsta daļu publiski pieejamu valsts un reģionu nozīmes kultūras pieminekļu glābšanai un saglabāšanai.

I.Teterovskis pauž gandarījumu par Dziesmu un deju svētku kustības iekļaušanu VRP pasākumā par konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanu. Vienlaikus norāda uz grūtībām svētku kustības biedrībām pretendēt uz finansējumu Valsts kultūrkapitāla fondā un Sabiedrības integrācijas fondā, un aicina VRP 27.uzdevuma ietvaros nodrošināt ne tikai profesionālās mākslas pieejamību reģionos.

R.Punka aicina papildināt 6.1.pasākumu par legāla satura patēriņa veicināšanu ar e-grāmatu legālas aprites veicināšanu. Runājot par 8.uzdevumu, kas paredz stiprināt latviešu valodas lomu,

R.Punka vērš uzmanību uz lasītprasmes rādītāju pasliktināšanos, vēlas VRP iekļaut latviešu literatūras mācību stiprināšanu. **A.Logina** norāda, ka priekšlikums ir atbalstāms, taču tā īstenošana ir IZM kompetencē. R.Punka rosina līdzās bērnu lasīšanas veicināšanai rūpēties arī par pieaugušo lasīšanu kā vienu no demokrātiskas sabiedrības pamatpazīmēm. Runājot par 11.uzdevumu, kas paredz kultūras piekļūstamības veicināšanu, R.Punka aicina veicināt sadarbību starp Latvijas Neredzīgo bibliotēku un grāmatu izdevējiem, lai jaunradītais saturs nedublētos.

I.Brūvere aicina paredzēt profesionālo radošo organizāciju atbalstu, kas iepriekš netika piešķirts valsts budžeta sagatavošanas procesā. **U.Zariņš** informē, ka līdz gada beigām paredzēts izstrādāt grozījumus Radošo personu likumā, taču finansējumu pieprasīt 2025.gada budžeta sagatavošanas procesā.

Dz.Šmita atbalsta R.Punkas priekšlikumus, kā arī papildina, ka legālā satura jautājums ir aktuāls ne tikai e-grāmatām, bet arī drukātajām grāmatām. Dz.Šmita atgādina par valsts grāmatu iepirkuma nepieciešamību publiskajām bibliotēkām. **A.Logina** piekrīt, ka nepieciešamība rūpēties par legāla satura pieejamību attiecas uz visu kultūras sektoru.

K.Kalniņa norāda, ka VRP neparedz atsevišķu uzdevumu par Latvijas dizaina atbalstu līdzīgi kā iepriekšējā VRP. **D.Vilsons** vērš uzmanību, ka radošo industriju pasākumus Kultūras ministrija piedāvā īstenot Ekonomikas ministrijas (EM) uzdevuma ietvaros. **A.Logina** skaidro, ka jauno VRP paredzēts veidot kompaktāku un lakoniskāku nekā iepriekšējo VRP. K.Kalniņa izgaismo problemātiku par eksportspējas atbalsta programmu, kuras kritēriji nav īstenojami kultūras un radošajiem uzņēmumiem. **D.Vilsons** norāda, ka finansējuma avots ir valsts tēla veidošanas programma EM.

M.Pavlova rosina papildināt 9.2.pasākumu ar rezultātu par statistikas uzskaites pilnveidi NVO kultūras sektora kartēšanai.

R.Muktupāvela aicina konkretizēt 25.1.pasākumu par mākslu un kultūras universitātēm, izsakot to redakcijā, kas saskanētu ar IZM plānošanas dokumentiem.

B.Moļņika izsaka atzinību par rūpīgi izstrādāto VRP projektu un apņēmību pievienoties UNESCO 1954.gada konvencijas 2.protokolam. Rosina paplašināt VRP 11.1.pasākumu ar apmācībām kultūras darbiniekiem par kultūras piekļūstamības jautājumiem.

J.Dambis aktualizē jautājumu par kultūras piekļūstamības un pieejamības terminoloģiju.

Klātesošie vienojas sanāksmē paustos priekšlikumus rakstiski elektroniski iesniegt L.Birzakai-Priekulei un L.Turlajai līdz 16.oktobra plkst.14.00. A.Logina atgādina, ka VRP projekts līdz 20.oktobrim iesniedzams Valsts kancelejā.

Sēde tiek slēgta plkst. 15:00.

Nacionālās kultūras padomes priekšsēdētāja:

R. Muktupāvela

Sanāksmi protokolēja:

L.Turlaja